

quocumque valide baptizari posse, atque adeo id fieri debere *secundum regulas praecepti caritatis*¹.

82 1. Obligatio igitur urget, si infans deprehendatur in articulo mortis constitutus. Porro ut contra voluntatem parentum talis puer baptizari *debeat*, si possibilitas id perficiendi existat, requiritur, ut mors moraliter certo immineat. Imo ut liceret, idem S. Congreg. Officii aliquando exegerat, sc.: „in praesens vitae discrimen adduci debere — quocumque (tamen) modo —, qui ob mortis periculum baptismo sit expiandus“: ita anno 1777. Attamen graves scriptores contendunt, illud „praesens vitae discrimen“ non ex solo morbi statu, sed etiam ex aliis adjunctis repeti posse, ac si prudenter putetur puer vix ad annos discretionis perventurus, sed antea moriturus, etsi *nunc* mors nondum immineat, licite baptismum conferri posse: idque eo magis tenendum est, quia S. Inquisitio neque universalem legem condiderat, et hodie a severiore illo loquendi modo recessisse videtur, ut ex infra citandis colliges. Cfr. Gallo *Suppetiae missionar.* t. 1 p. 104 sqq.

2. Certum est, infantes licite et pro rerum adjunctis ex obligatione baptizari, si parentum infidelium curae *juste* subtracti existunt, aut si utcunque eorum potestati re ipsa, i. e. *de facto* ita subtracti sunt, ut ad parentes redire non possint. Nam sola ratio, cur infantes baptizari aliquando non liceat, est, quia praejudicium creatur paternae potestati, cui ex jure naturali subduci infantes nequeant, cui tamen infantes, *postquam baptizati sint*, prorsus subduci debeant, ne cum injuria sacramenti parentes filios ad apostasiam sollicitent. Ergo si jus parentum jam antea altiore jure *extinctum vel ligatum* est, aut si *usus juris prorsus impossibilis evasit*, nihil obstat, quominus infantes baptizentur et catholicae educationi tradantur.

83 3. At ex eo, quod baptismus *jure* conferri possit, et *licite* conferatur, nondum semper sequitur, *expedire* ut re ipsa conferatur. Praecipue aliquando ob stare potest periculum majus communi causae religionis imminens.

Hinc: 1) licite confertur baptismus, et pro circumstantiis dari debet *filii servorum*, si qui in conditione strictae servitutis *juste* existant;

2) licite confertur aut conferri debet iis infantibus, quorum parentes ubi existant, nescitur, neque spes est id pro comperto habendi;

3) licite per se conferretur baptismus infantibus infidelium, si qui justo bello capti essent: putant tamen communiter scriptores (cf. S. Alph., Lugo, Reuter II. cc.), id generatim non expedire, sed licite posse fieri mutuam captivorum redditionem, tum quod causa fidelium, quibus potior cura debeat, alias deterior evadat, tum quod illi infantes postea, amore parentum commoti, facile a fide defecturi sint;

4) jure suo utitur Ecclesia ac proin per se licite baptizat filios eorum, qui utpote baptizati Ecclesiae jurisdictioni subjacent, quantumvis ipsi Ecclesiam non agnoscant, idque sive uterque, sive alteruter parentum baptizatus est. At ex rationibus modo collatis id invitis parentibus fieri, generatim non expedit.

¹ Posse et debere baptizari etiam eos infideles non solum pueros, sed etiam adultos, qui deprehendantur *perpetuo amentes* fuisse et esse, quum per se pateat, vix opus est notari.

D. Infantes¹ infidelium licite baptizantur, si parentes aut alter-⁸⁴uter eorum, aut ille, qui loco parentum paterna potestate utitur, in baptismum infantis consentit et simul consentit, ut puer extra domum paternam collocatus catholice educari possit².

Gravior autem difficultas est, quando in baptismum quidem alter parentum consentit, puer autem in domo paterna manere debeat atque ita periculo defectionis a fide seu educationis superstitiosae objicitur.

S. Congr. superiore saeculo, satis severam sententiam amplexa, in negandum baptismum inclinavit. At tum *antea*, tum — quod majoris momenti est — *postea* multo mitiore modo respondit. Anno 1637 S. C. Off. responderat: „Potest conferri baptismum filiis infidelium, quum adsit *spes justa* separationis a parentibus“: imo in antiquioribus etiam responsis ne talis quidem spes urgebatur. Anno vero 1867 hoc responsum est: „Remittendum prudenti arbitrio et conscientiae Missionariorum, audito, si fieri possit, Praefecto Apostolico, qui in expositis circumstantiis baptizare possint pueros a parentibus non baptizatis oblatos, dummodo in singulis casibus non praevideatur ullum adesse grave perversionis periculum, et dummodo non constet, parentes ob superstitionem filios offerre baptizandos.“ Quo edicto ex mente peritorum virorum haec duo tantum cavenda esse praescribitur in baptismo conferendo: 1) ne puerum ex circumstantiis *singulare* aliud seu extraordinarium periculum incursum esse judicari debeat; 2) ne Missionarius ita agat, ut parentum ethnicorum superstitioni conniveat: quare si parentes superstitione quadam moventur ad puerum pro baptismo offerendum, missionarius eos nonnihil instruere et dedocere debet. V. Gallo l. c.

Multo magis etiam baptismus conferri potest, alterutro parente *qui baptizatus sit* consentiente. Juvat in hunc finem referre responsum Clementis VIII., prout in tabulis S. Officii continetur sub 12. Oct. 1600: „Proposito dubio, an filii mulierum christianarum et patris Turcae . . . sint baptizandi, instante patre vel matre, quum pater in progressu aetatis illos instruat in secta mahometana, et filii timeant profiteri se esse christianos: Sanctissimus, auditis votis, *decrevit, ut baptizentur*. Moneatur Episcopus, ut diligenter curam educationis habeat, et exprimat (sc. in proponendo dubio) si certum sit, quod omnes efficiantur Turcae, apostatent a fide et labantur in Mahometanismum: si non adsit certitudo apostasiae, baptizentur; si adsit, iterum proponatur (sc. dubium istud).“ — Unde concludes, ne in apostasia quidem certo praevisa ausos esse Patres, baptismi conferendi licentiam *absolute* negare. Haec pro extraordinariis adjunctis. In ordinariis quidem adjunctis Ecclesia, ut filios infidelium vel acatholicorum baptizet, solet, nisi periculum mortis adsit, expectare consensum alterutrius parentis vel ejus, qui locum tenet, atque probabilem spem catholicae educationis. Cf. Coll. Conc. Lac. vol. III. col. 29. 634. 740. 779.

¹ Hic quoque et in sequentibus agitur semper de infantibus veri nominis seu liberis usum rationis nondum habentibus, quum de reliquis sub *A* et *B* satis dictum sit.

² Idque verum est, etsi filium jam Ecclesiae vel viro catholico credendum postea repetere velit: nam prior oblatio et acceptatio, quum juridice valida fuerit, non debet in praejudicium aeternae salutis prolis postea rescindi, neque proles, etsi nondum baptizata, reddenda est. Cf. Bened. XIV. in Constit. „*Postremo mense*“ n. 18. Similiter infans *expositus* *juste* assumitur in curam a fidelibus, et parentibus postea forte repentibus jure denegatur. V. S. Alph. l. c. n. 130.

929. 1097: ubi simul etiam pro mortis articulo *obligatio* inculcatur hos limites negligendi atque omnes, si occasio se obtulerit, baptizandi.

85 *E.* Baptizari non licet infantes bene valentes: 1) si parens uterque infidelis (non baptizatus) repugnat, neque jus in infantes reipsa excercere desiit;

2) si parentes in baptismum quidem consentiunt, sed non in catholicam educationem, idque eo modo, ut periculum perversionis magnum sit seu extraordinarium;

3) si missionarius sua agendi ratione superstitionem infidelium, qui filios suos baptizandos offerunt, fovere dicendus est: sed id opportuna declaratione potius quam negato baptismo caveat.

Neque id jam pro superstitione per se haberi debet, si pater offert filium ad baptismum, ut a morbo liberetur. Teste Benedicto XIV., S. Officium 24. Sept. 1699 decretum edidit: „puerum, quem pater Judaeus offerat ad baptismum, ut liberetur a morbo, esse baptizandum“: quod intellige, modo puer aut a parentibus Judaeis separari possit, aut aliunde spes concipiatur periculi perversionis ita mitigandi, ut jam adeo magnum et extraordinarium non sit.

86 *F.* Disputant theologi, num publica auctoritas sive ecclesiastica sive civilis summo jure licite id agat, ut, parentibus infidelibus invitis, filios baptizet, baptizatosque paternae potestati sublato in tuto colloct. De qua quaestione, ut breviter, quid sentiendum sit, dicam, haec noto:

1. Ecclesia hanc potestatem non habet. Et revera eam per se et directe Ecclesiae non competere, ex eo efficitur, quod in infideles non baptizatos jurisdictionem proprie dictam non habet. Quare ea solum dubitatio esse potest, num Ecclesia indirecte eam potestatem exercere possit, quatenus Principibus fidelibus id praecipiat, quod ipsi jure suo facere possint. Qui si id possint, Ecclesiam illum juris usum praecipere aliquando posse, per se non repugnaverit.

2. At neque potestas civilis hanc potestatem generatim videtur habere. Eam potestatem illi competere negant S. Thomas innumerique theologi eum sequentes, affirmat Scotus cum suis. Sed rationes, quae S. Thomae assentiendum esse suadent, sunt hae: Civitas, si eam potestatem haberet, ea potiretur, aut 1) quod subditos suos ex se ad officia supernaturalis ordinis cogere posset, aut 2) quod infantes in suo jure posset defendere contra parentes, si re ipsa seu objective gravissimam impietatem committentes proprios filios summo bono privare et extremo periculo exponere viderentur.

Verum *prior* ratio non valet; *posterior* autem ratio quid valeat, ut exploremus, adverti statim debet, si pro parentibus civitas curam puerorum ageret, id etiam necessario secuturum esse, ut parentes naturali jure suo retinendi filios privari deberent. At, sicut propter periculum temporalis mali, quod fortasse filiis a parentibus creatur, eorum jura auferre non licet, nisi injustitia atque impietas gravis a parentibus inferenda jam immineat aut illata fuerit — alioquin odiosissimi illius systematis, quod „Polizeistaat“ vocant, jura familiaria ad publicam potestatem transferentis patrociniū agere deberemus —: ita a pari vel potiore ratione idem dicendum est

relate ad bona vel mala supernaturalis ordinis, quorum procuratio eatenus tantum a civitate exigi potest — nisi Ecclesiae delegatio amplior accedat —, quatenus, supernaturali ordine satis certo proposito, jus ipsum naturale postulat, ut ille servetur, vel potius, ne alii in eo ordine damnificentur. Porro jus infantium, si solam rei naturam spectamus, nondum proxime urget, neque de gravi hujus juris laesione constat, nisi infantes in articulo mortis constituti sint. Alias enim differri baptismus potest, donec pueri ratione utantur, et pro propria sua voluntate baptismum aut eligant aut respuant. Mortis autem tempore non auctoritati civili tantum, sed cuilibet homini privato jus et obligationem esse fatemur, quantum possit, filiis infidelium baptismum conferendi. Imo non videtur a vero aberrare, qui *hanc potestatem* civili auctoritati inesse putet, etiam propositis poenis parentes ipsos infideles adigendi, ut filiis *morituris* baptismum conferendum curent, et potestatem, ut id fiat, invigilandi.

3. Sed quominus haec ipsa potestas proponendi poenas et invigilandi ex obligatione exerceri debeat, pericula communis boni et magnae perturbationis timor dissuadere possunt. Neque re ipsa civilem auctoritatem haec exercuisse legimus, ne in illis quidem locis, ubi Ecclesia temporali auctoritate potiebatur.

4. Atque etiam ii, qui civitati generatim *jus* baptizandi filios infidelium⁸⁷ eosque parentibus eripiendi adscribere student, fatentur ingenuae, id communiter nullatenus expedire, siquidem, ne commune bonum in periculum magnum vocetur, timendum sit. Alii vero ex eo, quod nunquam factum sit, jus faciendi deesse, colligendum esse putant. Ecclesia enim nunquam, ne apud piissimos quidem et potentissimos Principes, id urgebat, ut potestate sua ad infidelium filios baptizandos uterentur. Id vero aliquando sine tantis perturbationibus fieri potuisse videtur. Quare, etsi non certam, probabilem quandam rationem inde aliquis petere potest, qua colligat, propterea neque Ecclesiam, neque Principes id fecisse, quod id non licere putaverint. Ita S. Thomas II. II. q. 10 a. 12 et III. q. 68 a. 10.

5. Solemnis prohibitio invitis parentibus baptizandi filios (exceptis casibus supra notatis) exstat relate ad *filios Judaeorum* ex Constit. Jul. III. et resp. S. C. Conc. 16. Jul. 1639: quae v. apud S. Alphons. l. c. n. 132 circa finem.

Appendix.

Graviter peccari praecipue potest praeterquam iis culpis, quae,⁸⁸ ubi de sacramentis generatim egimus, notata sunt:

1. quando extra necessitatem alius praeter parochum jus baptizandi sibi assumit;
2. quando non-sacerdos sacerdoti, non catholicus catholico libere praefertur in ministrando baptismo;
3. quando praeter casus exceptos baptismus solemniter extra ecclesiam confertur;
4. quando in solempni baptismo praetermittitur usus aquae consecratae, unctio chrismatis, oleive catechumenorum, aut aqua oleave vetera sine necessitate adhibentur, aut aliae caerimoniae notabiliter negliguntur;
5. quando adhibentur plures patrini quam duo, aut etiam duo, quorum uterque diversi sexus est a baptizando;

6. quando diutius differtur baptismus infantium, aut adultis petentibus et rite dispositis denegatur;
7. quando per baptismum infantium parentum non christianorum contra jus, quamdiu ab illis in infantes retinetur, obstaculum creatur;
8. quando negligentia parochi fit, ut fideles, maxime obstetrices, imperiti maneant in conferendo baptismo necessitatis, aut quando negligit edocere, quo procuretur baptismus saltem conditionatus foetibus etiam immaturis et abortivis.

Tractatus III.

De Confirmatione.

Cf. S. Thom. III. q. 72, S. Alph. I. 6 n. 161—188, E. Müller I. 3 § 78—86, Bengel *Pastoralth.* § 107.

Caput I.

De essentia et natura Confirmationis.

⁸⁹ Confirmatio proxime post baptismum sequitur, atque baptismi quoddam complementum seu perfectio est, qua pleniora dona Spiritus Sancti conferuntur.

Confirmatio est igitur sacramentum Novae Legis, quo unctione chrismatis et manuum impositione sub certa verborum forma homini baptizato detur plenitudo Spiritus Sancti ad robur et fortitudinem.

Doctrinam catholicam de hoc sacramento fusius vide in Conc. Florent., Trid., in catechismo R. Hic pauca potissimum pro praxi notabo.

§ 1.

De gratia, quam Confirmatio confert.

I. Confirmatio hominem baptizatum pleniore jure Christo dedicat eumque per novum characterem formaliter Christi militem constituit.

II. Per eandem confertur peculiare augmentum gratiae sanctificantis et Spiritus Sancti donorum.

III. Quibus tandem adjungitur jus quoddam speciale ad auxilia gratiae, quibus homo contra fidei pericula atque insectationes fidei causa subeundas muniatur.

Explicatio. Nota ad I. Confirmatio novum characterem imprimat a baptismali characterem distinctum. Quod definitum est a Conc. Trid. sess. 7 *de sacr. in gen.* can. 9; idque ex PP. doctrina patet, qui hoc sacramento etiam „sigillum“ sive „signaculum“ quoddam ani-

mae imprimi affirmant, utique post mortem mansurum (cf. S. Greg. Naz. *orat. in S. baptismum* ep. 4. apud Migne t. 36 PP. gr. col. 364, et S. Ambros. *de Spiritu S.* lib. 1 ep. 6 apud Migne t. 14 PP. lat. col. 723). Quare ne hoc quidem sacramentum Ecclesia unquam permisit iterari.

Ad II. SS. Patres hoc sacramentum semper collocant in numero⁹⁰ eorum sacramentorum, quae suscipienda sunt ab iis, qui supernaturali vita jam vivunt. Quapropter gratiam sanctificantem *augeri*, planum est. — Sed esse hanc excellentem quandam gratiae sanctificantis augmentationem, dubium esse nequit. Nam sacramentum confirmationis prae aliis sacramentis illud vocatur, quo detur Spiritus Sanctus, quod tum ex Act. Ap. 8, 17, tum ex quotidiana Ecclesiae doctrina habetur, atque in ipsis orationibus confirmationem concomitantibus exprimitur. Verum certissimum est, in omnibus sacramentis, speciatim in baptismo, conferri Spiritum Sanctum. In omni enim justificatione cum divino dono caritatis et sanctificantis gratiae ipsum donum increatum vel totam sanctam Trinitatem speciali modo in animam illabi, doctrina catholica est, atque ipsissimis Christi Domini verbis docetur Jo an. 14, 23: atque per baptismum Spiritum Sanctum dari satis innuitur Jo an. 3, 5. Quare ut nihilominus in confirmatione per excellentiam dici possit, Spiritum Sanctum dari, fateri debemus, majorem copiam prorsus *abundantem* gratiae sanctificantis et donorum Spiritus Sancti conferri.

Ad III. Finis autem specialis hujus sacramenti elucet ex auxilio actualis gratiae, quod propter confirmationem fidelibus suo tempore confertur: idque ad robur et fortitudinem referri, tum SS. Patrum explanatio, tum caerimoniae Ecclesiae probant. Instructio ad Arm. dicit „datur Spiritus Sanctus ad robur . . . ut videlicet Christianus audacter Christi confiteatur nomen. Ideoque in fronte, ubi verecundiae sedes est, confirmandus inungitur, ne Christi nomen confiteri erubescat et praecipue crucem ejus, quae Judaeis quidem est scandalum, gentibus autem stultitia“.

Neque melius effectus illos aliquis intellecturus est, quam si mentem⁹¹ converterit ad caerimonias, quae sive ex ipsius Christi institutione, sive ex ecclesiastica lege adhiberi debent. Nam:

1) *Unctio* ipsa indicat, fidelem praeparari *ad pugnam* ad eamque roborari.

2) *Unctio* fit oleo cum balsamo mixto. *Oleum* per se nitorem conscientiae designat, atque ita ipsum Spiritum Sanctum, qui est animae nitor atque splendor. *Balsamum* vero odorem sanctitatis et fragrantiam omnium virtutum significat, quibus fideles tamquam Christi bonus odor exemplum sanctae vitae coram toto mundo exhibere debent: ad quod efficiendum copiosa gratia donatur.

3) *Unctio* fit *in fronte* per modum *crucis*: quo indicetur virtus data contra omnem vanum timorem et erubescantiam, simulque obligatio Christum ejusque crucem ubique intrepide confitendi, atque gloriandi in opprobriis ejus causa tolerandis.

4) *Unctio* fit sub *impositione manuum*: quae manus impositio et consecrationem quandam et deputationem, et rei alicujus apprehensionem et approbationem significat. Deputatur christianus in militem; de novo fit speciali titulo res et proprietas Spiritus Sancti, qui eo uti vult tamquam instrumento ad divinos supernaturalesque actus perficiendos.